

MERCÈ RIUS

Elegia per la llengua catalana

Escric aquest article en honor de la meua llengua, i prou. No la vull recomanar a ningú. Les llengües no són un producte de consum. O acaben consumides, exànimés. A més, de reciclar la llengua *d'ús* (n'hi ha d'altres, que no siguin «llengües mortes»?) ja se'n cuiden amb un zel imponderable les llumeneres de l'Institut d'Estudis Catalans. Els seus nous diccionaris i gramàtiques procuren fer del català una *lingua franca* que permeti a la democràtica majoria comunicar-se a preu de saldo. No m'hi trobaran. A hores d'ara, jo només puc entonar el *Per tu ploro*. I amb aquest títol nostrat, carrincló, «vulgar» com la mateixa llengua, ja està tot dit: m'adreço exclusivament als qui ho puguin i vulguin entendre.

* * *

Acabada la guerra espanyola del 36, les nenes del barceloní barri de Gràcia van poder tornar a jugar al carrer. De tant en tant, però, a la rotllana, cantaven en l'idioma dels vencedors. Amb alguns arranjaments, val a dir-ho. Així, el «lairó, lairó» original d'una tornada forastera sonava en llurs veuetes «lairum, lairum». No ho feien pas expressament. La culpa de l'espardenyada la tenia llur boníssima orella per a la llengua pròpia.

Mercè Rius (Barcelona, 1953) és professora de filosofia a la Universitat Autònoma de Barcelona. Entre els seus últims assaigs publicats destaquen: *Quatre essais sur Sartre* (L'Harmattan, 2010), *El pont de la Girada. Reflexions vora mar* (Leonard Muntaner ed., 2010), *Contra filòsofos. O ¿en qué se diferencia una mujer de un gato?* (Biblioteca Nueva, 2014), *Matèria. El grau zero de la filosofia* (PUV, 2018), guardonat amb el V Premi d'Assaig Càtedra Blasco de la Universitat de València

Avui els mestres dels graus escolars als quals s'aplica l'anomenada «immersió lingüística» testimonien que, a l'hora del pati, amb prou feines s'hi sent parlar català. Això deu voler dir que «la lluna, la pruna...» i altres cançons infantils apreses a l'aula influeixen ben poc, per no dir gens, en els usos lingüístics de la quitxalla. Ben mirat, l'educació a l'escola ho hauria de ser *per a* la vida adulta, però no val com a educació *de la* vida sense adjectius. Intentar-ho resulta contraproductiu, estèril. Igual com resulta absurd voler ensenyar a algú a ser espontani. En canvi, sí que se li pot ofegar l'espontaneïtat, precisament en revestir de falsa immediatesa propòsits educatius que, per definició, han de ser reflexius. Aleshores, l'alternativa a la reflexió ja no és l'espontaneïtat, sinó l'automatisme. I el bon rendiment dels automatismes exclou la necessitat de substituir-ne un per un altre. Així doncs, qualsevol tria esdevé supèrflua.

Entre aquelles graciencques, filles del proletariat urbà, hi havia les descendents dels matrimonis que, a primeries de segle, havien arribat des d'altres contrades de l'Estat espanyol a l'antiga vila natal de Pompeu Fabra. Com que llavors l'escolarització universal no existia, i molt menys l'etapa preescolar, els marrecs dels nouvinguts van ensepegar (amb) el català per primer cop quan van voler participar en els jocs de carrer. Els potencials companys de jocs els admetien amb recança si no els esquivaven del tot, en vista de la impossibilitat d'entendre's. La criatura nouvinguda no entenia el que els altres li volien dir i els altres ni tan sols identificaven prou bé els mots amb què la nouvinguda els parlava. Tanmateix, per raons òbvies, a aquesta no se li acudí que era una víctima del *bullying* o que se li vulneraven els drets individuals. Tenia pressa per satisfer el seu desig d'amistat, i aviat emulà àgilment la parla de les indígenes desdenyoses. Amb tota la naturalitat del món. Tanta que, al cap dels anys, les seves pròpies criatures, ben ensenyades, prendrien «lairós» per «lairums».

No hi ha cap dret natural a aprendre l'artifici d'una determinada llengua. Si de cas, hi hauria el dret humà a rebre l'ensenyament d'una llengua qualsevol. I es tractaria abans d'un deure que no pas d'un dret; en obediència als principis morals més que no als imperatius legals. Cal rebaixar allò que és un luxe a objecte susceptible de pledeig? La bona minyona empesa a aprendre català havia descobert una nova joguina que, per sort, no costava ni un ral. L'apropiació íntima d'una llengua és un luxe a l'abast dels més pobres. El joc lingüístic brinda l'experiència d'un espai de realitat per a l'imaginari, on se supera el proverbial dilema entre llibertat i seguretat, ja que s'hi gaudeix alhora de la llibertat dels continguts i la seguretat de les formes —com a indestriables. És cert, però, que alguns pretenen resoldre el dilema en sentit contrari: tot forjant als seus plançons, a base de diners, una intel·ligència lingüísticament neutral.

Avui dia els optimistes, i els polítics que fan de l'adhesió a la llengua catalana un *modus vivendi*, asseguren que la situació no és greu. Atès que sobrevisqué al dur i llarg exili del franquisme, sens dubte resistirà més enllà de la deserció creixent dels seus usuaris habituals. Bo, per falòrnies que no quedi. Es veu que tant se val si les circumstàncies han canviat radicalment, en l'aspecte sociològic i pel que fa a l'estat de la mateixa llengua d'ús: els dos «reptes», per cert, que l'Institut d'Estudis Catalans ja no sap conjuminar pitjor. De debò opinen els acadèmics que aquella nena juganera s'engrescava en descobrir mots catalans iguals o força similars als castellans? Ves per on els cromets repetits són motiu d'alegria! I qui ho diu que els homònims faciliten l'aprenentatge, com si no originessin interferències en la pràctica? A més, s'insulta el paladar dels aprenents volent-los alimentar amb sopa de lletres rebullida.

Al final, la supervivència del català potser haurà depès sobretot dels qui el van adoptar com a *llengua pròpia*. Se l'havien d'apropriar, de fer-lo seu i fer-s'hi, justament perquè, a diferència de la «llengua materna», no els era donat sense elecció. «Materna» és encara la denominació vigent. A alguns ja els convé aquest adjectiu; d'altres es limiten a ignorar que la llengua no s'hereta com el genoma, ni s'adquireix com les vitamines de l'al·letament. Així s'oscil·la, al capdavant, entre el vell essencialisme i la nova *biopolítica*, que és l'actual perversió de la democràcia: una forma de «democràcia orgànica» més profilàctica, naturalment, que la instaurada pel règim franquista del segle XX.

La naturalitat amb què la nena vinguda de fora abraçà el català com a llengua pròpia no era relativa a la biologia, ans al contrari. D'altra banda, la denominació «llengua natural» només té sentit per contrast amb «llenguatge artificial» o codi de signes universal inventat amb finalitats científiques. Però les llengües anomenades naturals no ens vénen pas de naixement, encara que ens puguin fer l'efecte d'haver estat sempre a la nostra disposició, esperant-nos des del primer dia sota el coixí del bressol. Afortunats els qui poden mantenir aquesta il·lusió tota la vida. Ara bé, no s'ha de confondre l'espontaneïtat amb la llibertat que hom no es guanya i que, per això mateix, està més exposat a perdre. Vet aquí que no bastava saber-se català de soca-rel mentre s'encenien espelmes als déus de la llar. No, la resta no se'ns ha donat d'escreix. Encara bo que, durant la repressió oficial, molta gent s'escarrassà orgullosament a reivindicar com a pròpia una llengua que no havia estat per a ells cap regal de la fada padrina.

De massa temps ençà, a Catalunya es tendeix a normalitzar les anomalies, que és la millor manera d'anul·lar les excepcions. Com ara l'ús de llengües diferents en una mateixa conversa. Gràcies al bilingüisme, et pots calçar amb una bota i una

espardenyà. Ja et pots calçar, en efecte: en sortiràs perjudicat tant si plou com si fa sol. Però l'important és que les llengües estiguin al servei de les persones, les quals les faran servir talment els mocadors d'un sol ús, amb tantes substitucions com calgui segons la mena d'interacció que es vulgui perpetrar. Segurament alguns, potser quasi tothom, ho troben més higiènic. A l'últim, els mocadrets brodats o amb puntes de ganxet de les iaies d'abans només eren «el detall per quedar bé» amb la veïna que celebrava aniversari. Al segle XXI, no considerem gens sa de transportar secrecions nasals a la butxaca; ens hem tornat tan polits que els més refinats, per tal de no empastifar la mascareta anticovid, se la lleven quan esternuden. A més a més, també és un avantatge que la cel·lulosa no s'hagi de rentar; mentre es llença cívicament a l'abocador de residus... Que potser se'n va a dipositar-se al fons del mar? Doncs ja no caldrà baixar al moll per admirar les gavines. Ara elles, mortes de gana al seu hàbitat, puguen a rondar les tombes dels cementiris urbans.

Mentrestant, «la lluna, la pruna, vestida de dol...» no surt de les quatre parets de l'aula d'immersió lingüística a prendre la fresca «sota el cirerer florit» del pati, que no és mai tan fresc (cada cop menys) com l'aire condicionat que obliga a tancar hermèticament portes i finestres. És clar que, a les graciencques de les primeres dècades del segle XX, tampoc els va ajudar gaire a aprendre espanyol la cantada de paraules que no entenien. De fet, no hi havia res a entendre. Si les cançons infantils tenen màgia, la deuen a l'exercici del *nonsense*, tradicionalment constitutiu de les seves lletres. Però la tasca de l'escola no està a repartir coneixements que duguin penjada l'etiqueta «màgic»; tret que es vulgui incapacitar els infants per descobrir la màgia de les paraules, una experiència que, tot i no essent solitària, si no és íntima, no és res. L'educació per a la vida no s'ha de rebaixar ni elevar a educació de la vida. El mateix propòsit de «gestionar» (administrativament?) les emocions ja resulta ofensiu, i més com a *item* del currículum escolar. En fi, la dinàmica de l'aula no hauria d'imitar la del pati.

Al pati neixen formes d'expressió lingüística plenes de vida quan responen a la immediatesa, al contacte físic directe: tocar, flairar, mirar l'altre i no només percebre'l visualment, escoltar veus no digitalitzades... En terminologia actual, els escolars d'anys enrere adquirien «competència lingüística» a còpia de sentir els «idioletes» dels seus companys, com a variades formes d'apropiació individual d'una mateixa llengua. Ignoro si, a hores d'ara, alguns han arribat a l'extrem de parlar pel mòbil estant-se tots dos al mateix pati. Sospito, però, que l'espai d'esbarjo ja no és l'emissor de paraules vives, sinó el receptor d'estereotips lingüístics que únicament expressen la mera expressivitat, en tant que els seus usuaris no saben expressar res en concret del que els passa pel magí. Així «comparteixen», si més

no, la fracassada intenció de sincerar-se. Hi pot haver expressions verbals que signifiquin menys encara que les onomatopeies? Fins i tot aquestes varien en les diverses llengües.

A les proves d'accés a la universitat d'enguany, en el text de comprensió lectora del castellà, hi apareixia el mot *cómoda*. Em va saltar als ulls en fer una llambregada a la papereta reproduïda en un diari. Ho sabien els joves catalans, què era una calaixera, o què significaven «bufet» i «trinxant»? Aquella filla adoptiva de Gràcia en tenia una a la sala i alcova. Al capdamunt de les rengleres de calaixos, sobre el marbre, s'hi aplegaven emmarcades unes quantes fotos familiars, de color sèpia o en blanc i negre. Al cantó del fons tocant a la paret, s'alçava la figureta de guix que representava sant Pancraç, de la intercessió del qual s'esperava que no faltés mai la feina als de casa. Però, què els has d'explicar de clixés velats als reis de les *selfies*? I dels sants patrons als *riders*? No facis riure. A què treuen cap les *cómodas* i les calaixeres quan la gent mobla els pisos amb els «mòduls» d'Ikea? S'hi estalvien força en diners —i en vocabulari.

La idiosincràsia de les llengües no obeeix solament a llurs estructures gramaticals, sinó també a les *imatges* que generen; no dic «imatges del món», simplement d'això o d'allò. Vet-ne aquí un parell d'exemples: als catalans se'ns veu el llautó mentre que als castellans *se les ve el plumero*; els uns, a la boca, sota la llengua, hi endevinem un tel, i els altres un *frenillo*. En suma, la literalitat com a tal no existeix. El vessant metafòric, un estil propi en la formació d'imatges amb la corresponent obertura de perspectives, es revela decisiu. No hi haurà demà per a la llengua que hagi perdut l'art de la metàfora.

* * *

La més segura de les pàtries pot morir. La més sòlida i segura de les nacions pot morir. La més perfecta, la més gloriosa de les llengües pot morir. Tot s'assecarà, tot sucumbirà, quan l'esperit no li doni assistència. I, en el fons del fons, l'esperit no significa res més que les obres.

El 1922, just ara fa un segle, aquest discurs pessimista inaugurava uns IV Jocs Florals, a Castelló d'Empúries. L'oferí Eugeni D'Ors, llavors ja ben predisposat a deixar d'escriure en català. Tanmateix, no hi havia pas por que s'extingís la que seria encara per molts anys la llengua del poble tot i la repressió de les dues dictadures. Fins a mitjan dels anys seixanta, al mateix barri de Gràcia, les persones que s'entossudien a imposar el seu castellà en les converses eren una *rara avis*,

l'excepció. Altrament dit, no existia el *gènere* «castellanoparlant», un mot lletgíssim (només igualat per «catalanoparlant») que devem a algun bon samarità del règim democràtic posterior.

Per Ors, la universalitat d'una llengua no era quantificable, sinó irreductible a la demografia. El nombre de gent que la parlés, tot i resultar decisiu, no assegurava per si mateix la vitalitat lingüística. Així doncs, no hi feia res que una gran majoria —«el poble» dels romàntics— s'expressés sempre en català. El negre pronòstic del Glossador es referia al tremp cultural de la llengua, que, a parer seu, s'anava dissipant al so dels caramellaires. O el català s'afermava com una llengua amb prou solvència intel·lectual, ben treballat en continguts i formes, o ja podien anar cantant-li les absoltes.

Si el noucentisme orsià defensà una concepció elitista de l'autoria cultural, molt bel·ligerant contra «l'esperit de la llengua» idealitzat pels modernistes, la situació actual no s'avé gens amb l'idealisme ni dels uns ni dels altres. Quan el Poble (mite comú a tradicionalistes i revolucionaris) s'ha convertit, adés en població, adés en massa de votants —ras i curt, en una variable estadística—, no cal esperar el miracle de la llibertat de pensament que rescataria les llengües de la seva misèria. Ara la universalitat, abans atribuïda als ideals, subsisteix com a incapacitat per distingir en quins aspectes de la vida o, més ben dit, en quin concepte, no es pot ser igual i diferent alhora.

Avui dia, universalitat equival a indistinció. Ho certifiquen els escrits dels futurs graduats en filosofia. L'ús de cursives hi brilla per la seva absència, o encara pitjor, avesa els professors a jutjar agosaradament, amb un criteri impossible, la literalitat sense substància. De fet, una tal generalitzada absència suggereix que els estudiants de les facultats de lletres no veuen res destacable en l'objecte d'estudi, no hi troben cap ni una idea rellevant. Per consegüent, atès que la valoració no és mai absoluta, sinó que les coses només valen en relació les unes amb les altres, si no hi ha res que valgui més, no hi ha res que valgui gens. En fi, la malaptesa per escollir què hi compta i què no reflecteix una actitud mental propensa al col·lapse.

Per tal d'esmenar aquestes deficiències, servirà la nova gramàtica dels «adverbis focals» en substitució de les cursives? Fidel a l'esperit dels temps, es tracta d'una gramàtica de la *funció* més que no de l'estructura, ja que els anomenats «adverbis» poden consistir en grups de mots (sintagmes nominals, per exemple) amb funció adverbial, i seran «focals» o no ho seran en funció del context. Això ens porta, doncs, a dubtar si l'adverbi il·lumina el sentit del text, o el text, el sentit de l'adverbi; en canvi, la grafia de les cursives indica per si mateixa la rellevància del que signifiquen. Comptat i debatut, no s'entén el perquè d'una educació que atii l'espontaneïtat durant un fotimer d'anys si s'acabarà ensenyant als presumptes

beneficiaris que el coneixement de la llengua, ben lluny de la immediatesa, ha de fer volta pel metallenguatge.

Terminologies, classificacions, *keywords*, etiquetatges... Els mots surten com els bolets, però el lèxic del jovent és com més va més pobre i dissonant. Últimament, ensopego aquí i allí el nom «metavers». No costa gaire d'identificar-ne la derivació. Primer de tot, hi hagué l'univers, interpretat després com a «plurivers», fins que arribà el «multivers» de la mà del multiculturalisme. I ara el metavers. Segons la informació de Google, perniciosa del tot, val a dir-ho, quan s'hi cerquen elements per formar-se un criteri, el metavers seria una metàfora del món real. Segurament qui ho ha redactat volia dir «analogia» i no metàfora. Però vés-ho a saber amb tanta intel·ligència col·lectiva fructificant a la xarxa. El metavers podria ser l'univers del metallenguatge, al qual haurem de viatjar, en cerca d'instruccions d'ús, per identificar les experiències vulgars que se'ns escapen, imperceptibles, en el món de les llengües metafòriques.

Es practica constantment, lliure i oberta, la creació de vocabulari. Un abundós ventall de prefixos (multi-, meta-, post-, trans-) admeten rere seu qualsevol nom o adjectiu sempre que, en el compost resultant, no s'hi endevini cap imatge. Les imatges afaïçonades amb paraules brollen de l'articulació d'aquestes en frases, mentre que el nous mots són articulats en si mateixos. Semblantment als mobles funcionals i econòmics, s'engiponen per combinació de «mòduls». En resum, buits de llavor germinadora, els mòduls lèxics s'estanquen en la vaguetat significativa. Així poden funcionar, i només funcionar, a ple rendiment: com a contrasenyes d'accés a la «cultura global», de la qual hi ha qui espera i tot l'acompliment del Sermó de la Muntanya: «Benaürats els pobres d'esperit...»

Quan a ningú se li podia acudir d'instaurar una república de «la pàtria mia» a l'espai virtual, i no perquè Ikea encara no hagués llançat el seu eslògan publicitari («La república de tu casa»), sinó perquè no teníem notícia del metavers, Xavier Rubert de Ventós assenyalava que alguns mots catalans —com «rajola» i «plegar»— ja s'havien fet imprescindibles fins i tot per a persones que no aprendrien mai la nostra llengua. No s'hi valia, per tant, la insidiosa calúmnia que era una llengua de burgesos; evidentment, els mots de l'exemple s'usaven sobretot entre paletes i assalariats en general... *O tempora! O mores!* Al segle XXI, els catalans ja no desparem la taula ni pleguem de la feina, sinó que, en aquestes activitats i d'altres, «recollim» —en runes. «Arreplegar»-les seria excessiu. De debò ens mereixem que algú ens faci costat? Pot demanar respecte qui no es respecta a si mateix?

No em recordo de la data en què, per primer cop, es va emetre a la televisió una obra de teatre representada en català. I prego ara que se'm deixi parlar només per

mi, a la manera fusteriana. Doncs vet aquí que ma mare i jo, que havíem esperat amb candeletes l'esdeveniment, no vam saber estar a l'altura de les nostres pròpies expectatives. Assídues de l'emissió dramàtica setmanal de TVE, ens havíem acostumat als seus models de femenína dolçor, a la viril prosopopeia d'unes veus greus i posats més greus encara... Per contrast, trobàvem aquelles actuacions en català massa d'estar per casa, quasi paròdiques. Va ser una experiència decebedora, potser ens avergonyíem una mica de nosaltres mateixes. En quin sentit, ho ignoro i m'estimo més no capficar-m'hi. Avui dia, es creu que trobar l'alteritat en un mateix allibera. Però cal distingir-ho de l'alienació o abandonament a la presència d'altri, que no és mai lliure.

A la postguerra, per a les famílies de migradíssims recursos que ni tan sols havien sentit mai el nom de la selecta escola Virtèlia, baluard del catalanisme catòlic, gairebé l'única experiència del català en lletra impresa era la paternal complaença en les estampes de Primera Comunió, fràgils talismans d'un orgull sòlid, inexpugnable. Després, ja en època de vaques grasses, quan l'ensenyament superior es posà a l'abast de la gent que vivia d'un salari, els estudiants de filosofia a la Universitat de Barcelona dels anys setanta vàrem tenir la sort de poder seguir les classes de Rubert de Ventós en català, abans del seu ús autoritzat a les institucions públiques. I si, temps enrere, encara no prou enfitats d'autoestima per aplaudir sense reserves qualsevol cosa que se'ns assemblés, alguns havíem estat gasius amb els actors catalans pioners a la televisió, ara ens enfervoria el descobriment de la insospitada riquesa de la nostra llengua.

Anàvem amb retard, certament, la gent nascuda a la segona meitat del segle XX. De vegades n'hi ha prou amb uns quants anys, potser no gaires, perquè les actituds socials donin un tomb. Era el 1959 quan Joan Fuster, més lliure mentalment que la nostra generació, però no tant com la que el precedia, comentava a Josep Pla que la lectura del *Glosari* orsià l'havia menat a descobrir el català «com a llengua de cultura», apta per parlar amb tota naturalitat de filosofia, art, música, i no solament «per fer gojos o versets» (*L'Espill*, núm. 67, p. 196). Així mateix, tot just abolida la dictadura, els aprenents de filòsof albiràvem un immens camp per explorar en la nostra llengua, que, durant segles, havia estat erma en labor filosòfica. Aquesta privació s'havia fet més punyent i tot d'ençà de la insurrecció militar, que expulsà de la docència o empenyé a l'exili els brillants joves filòsofs de la Universitat Autònoma de 1933.

Deixant de banda algun cap de colla de les Indústries Culturals, ara ja no deuen restar gaires persones cultes aferrades a la idea que, atesa la universalitat del «pensament pur», tant se val en quina llengua s'escrigui un text filosòfic. Contràriament, donem per bona la tesi que la filosofia és un gènere literari, sempre amb

el benentès que l'assaig filosòfic es distingeix de la poesia, i aquesta, al seu torn, de la novel·la, tot i que llurs diferències formals no impliquen incompatibilitat. Doncs bé, encara que el català no pogués aportar res de nou a la filosofia (ben mirat, quin sentit té adobar una tal rampoina, havent-hi la Intel·ligència Artificial?), en contrapartida, a tall de literatura d'entreteniment si més no, el discurs filosòfic seria «útil» (justificaria, oidà!, la seva gratuïta existència) en tant que desenvoluparia vessants inèdits de la llengua. Sens dubte, la col·laboració dels filòlegs milloraria els resultats d'aquest exercici. Personalment, la vaig sol·licitar una vegada, i l'interpel·lat fugí d'estudi amb tota l'elegància esperable d'una patum.

Un cop legalitzat l'ús del català, arran de la seva difusió en múltiples àmbits, van anar aflorant incerteses normatives. Calia unificar criteris i —ai las!— prendre decisions. L'Institut d'Estudis Catalans, imbuït del nou ideari sociopolític, s'estigué fent el ronso durant dècades, si bé tan amatent com ara als estudis de mercat o als sondeigs d'opinió sobre el sexe dels infinitius. En aquest aspecte, les seves premisses han romàs intocables: una llengua no només ha de ser democràtica (de fet, totes les vulgars ho són, del *demos*), sinó que ho ha de semblar; s'expurgarà, doncs, el català de qualsevol deix elitista. Tot imitant la reina del País de Meravelles, els nostres acadèmics escapcen sense complexos: «Fora diacrítics!» «I que vigilin els pronoms febles de no significar-se gaire».

Temps era temps, una nena de casa pobra es va tornar rica de cop amb els mots d'una nova llengua que ja sentia com a pròpia. Altrament, més endavant, no s'hauria negat a renunciar-hi quan les coses anaren mal dades. Ella i molta gent com ella desconeixien l'existència dels lletraferits, aquells homes i dones de lletres que, dedins o defora estant dels Països Catalans, s'abocaven a escriure «per salvar-nos els mots» amb el seu art. Però, malgrat la desconeixença mútua, uns i altres eren les dues cares d'una mateixa moneda: la de l'esforç sense el qual la llibertat, rendida al poder de Cronos, devora els seus propis fills. A hores d'ara, hi ha qui continua lliurant textos minuciosament escrits en català perquè les editorials, insubornables executores de les ordres institucionals, hi passin el rasquet de la censura. Té molt de mèrit. Però potser ha arribat l'hora de negar-s'hi, l'hora de prendre el mirall i capgirar el manament: per amor a la llengua catalana, no contribuiré al mercadeig amb les seves despulles.

I que surti el sol per on vulgui. ☾

A la meva àvia Maria

Barcelona, estiu del 2022